

PER UNA POLÍTICA MUNICIPAL DE PREVENCIÓ D'ADDICCIONS BASADA EN LA COMUNITAT, LA SALUT PÚBLICA I LES CURES A LES ILLES BALEARS.

RESOLUCIÓ 026

APROVADA A LA AGO DE 30/01/2026

Les addiccions constitueixen un fenomen social complex, resultat de la interacció de múltiples factors que influeixen tant a l'origen com en el seu desenvolupament. Es tracta d'una realitat dinàmica i canviant, que adopta diferents formes en funció de l'evolució de la sensibilitat social, l'aparició de noves substàncies i conductes addictives, els canvis en els patrons i contextos de consum, així com de la població afectada i de les conseqüències socials derivades d'aquests processos. Per això, les addiccions no poden abordar-se únicament des d'una perspectiva individual o sanitària, sinó que requereixen una resposta integral i sostinguda en el temps.

En el cas de les Illes Balears, en els últims mesos hem pogut conèixer a través dels mitjans de comunicació com l'accés a substàncies psicoactives per part de la població jove s'ha vist facilitat mitjançant l'ús de grups de missatgeria instantània i xarxes socials, així com mitjançant punts de distribució situats en zones cèntriques de la ciutat. Aquesta realitat genera una via d'entrada ràpida i accessible al consum, normalitzant pràctiques de risc i dificultant la labor preventiva.

Les dades disponibles evidencien la magnitud del problema. A les Illes Balears, el 17,9% dels adolescents ha fumats tabac en l'últim any, el 64,5% ha consumit alcohol durant aquest mateix període i un 15,1% ha consumit cànnabis. Especialment preocupant resulta l'elevat consum de cigarrets electrònics, ja que el 46,9% dels joves afirma haver-los utilitzat alguna vegada. Aquestes xifres posen de manifest la necessitat urgent de reforçar les polítiques de prevenció dirigides a la població jove, adaptant-les als nous contextos i formes de consum.

Així mateix, no poden obviar-se les addiccions sense substància, la incidència de la qual també es troba en augment, especialment entre adolescents. L'addicció a les pantalles, als videojocs i a les apostes en línia, així com fenòmens emergents com les denominades "loot boxes", que reproduïxen dinàmiques pròpies del joc d'atzar, suposen nous riscos per a la salut mental i el benestar emocional de la joventut, i requereixen respostes específiques des de l'àmbit públic.

Davant aquesta situació, i seguint un model comunitari d'intervenció, resulta imprescindible reconèixer la influència dels contextos microsocials —com la família, el grup d'iguals, l'entorn educatiu i el barri— en l'origen i l'evolució de les addiccions. De la mateixa manera, és necessari assumir que la prevenció efectiva passa per implicar activament la comunitat organitzada en la cerca de solucions, actuant de manera simultània i coordinada en els diferents espais socialitzadors que conformen la vida comunitària.

Per això, per a afrontar el fenomen de les addiccions resulta fonamental avançar cap a un enfocament basat en la corresponsabilitat entre les institucions públiques, les entitats socials i la ciutadania. Només des de la universalització de les responsabilitats en l'abordatge del problema, i especialment en l'àmbit de la prevenció, serà possible desenvolupar polítiques eficaces i eficients que situïn la cura, la salut pública i la cohesió social en el centre de l'acció municipal.

Per tot això, el Consell de la Joventut de les Illes Balears manifesta i acorda:

1. Impulsar la correcta implementació del Pla Estratègic Municipal de Prevenció de les Addiccions (PEMPA). Instar al Govern de les Illes Balears a actualitzar i renovar les propostes d'intervenció incloses en aquest pla, garantint l'execució efectiva dels pressupostos assignats i ampliant-los en funció de les necessitats detectades, amb especial atenció a la població jove i als barris amb major vulnerabilitat social.
2. Impulsar la creació de taules comunitàries de prevenció d'addiccions en els diferents districtes de Palma. Aquestes taules, amb participació d'entitats veïnals, associacions juvenils, comunitat educativa, serveis socials i sanitaris, hauran d'actuar com a espais estables de coordinació, detecció precoç i seguiment.
3. Fomentar processos participatius en el disseny de les campanyes municipals de prevenció. Desenvolupar campanyes de sensibilització i prevenció elaborades de manera participativa, comptant amb la implicació directa de joves i adolescents.
4. Impulsar alternatives d'oci saludable a la ciutat. Promovent programes com "Palma Nocturna Saludable", ampliant els horaris nocturns i de cap de setmana d'instal·lacions esportives, casals de joves i espais culturals municipals, especialment durant períodes no lectius, com a eina clau de prevenció i promoció d'hàbits de vida saludables.
5. Consolidar dispositius municipals d'atenció precoç en addiccions. Impulsant la creació de punts municipals d'orientació, escolta i acompanyament accessibles, de baixa exigència i sense estigmatització, que permetin la detecció precoç de consums problemàtics i addiccions sense substància, facilitant la derivació àgil i coordinada als recursos sanitaris.
6. Impulsar la creació del Consell Municipal de Salut com a eina fonamental de participació.